

Studnicki Zrodla do lat szkolnych 17-go.

4
WAŁAW STUĐNICKI

ŹRÓDŁA
DO LAT SZKOLNYCH
SŁOWACKIEGO

Odbitka z Rocznika Tow. Przyjaciół Nauk w Wilnie t. VII
1922.

WAŁAW STUĐNICKI

ŹRÓDŁA
DO LAT SZKOLNYCH
SŁOWACKIEGO

INSTITUT
BADAŃ LINGWISTYCZNYCH I
BIBLIOTEKA
00-330 Warszawa, ul. Nowy Świat 72
Tel. 26-68-63

Odbitka z Rocznika Tow. Przyjaciół Nauk w Wilnie t. VII
1922.

Handwritten text, possibly a date or reference number, oriented vertically on the right side of the page.

23.053

Druk „Lux” Wilno, ul. gen. Żeligowskiego 1. Telefon № 203.

AVSPICIIS AVGVSTISSIMI ET POTENTISSIMI
 IMPERATORIS
 ALEXANDRI I.

AVTOCRATORIS OMNIUM ROSSIARVM etc. etc. etc.

Nos Gymnasii *Vilnensis* in Universitatis Litterarum Caesareae tutela florentis, Director, Praefectus et Praeceptores testamur *Iulianum Stowucki Eusebii* filium, ex Districtu *Cremencesensi* oriundum, aetatis suae annum nunc *16* agentem, in Scholae nostrae classibus a *Secunda*, ad Sextam inclusive linguis, litteris et disciplinis, quae in Scholis docentur, addiscendis *assiduam* dedisse operam, diligentiaeque suae in Doctrina christiana *excellentem*, Geographia *permagnum*, Lingua et Litteratura Polonica *excellentem*, Graeca *bonum*, Latina *bonum*, Rossica *bonum*, Franco-Gallica *excellentem*, Germanica *bonum*, in Physica *permagnum*, Zoologia *magnum*, Botanica _____, Mineralogia _____, Mathesi elementari *magnum*, Algebra *magnum*, Historia universali *magnum*, Rossica *bonum*, Arte delineandi *magnum* fructum percepisse. Eundem pietatem et obsequium in Praeceptores *officiosum*, legum observantiam *accuratam*, mores *integerrimos*, bonarum artium Doctoribus aequae ac condiscipulis probasse. In cuius sententiae nostrae fidem, litteras has manifestas, Gymnasii nostri Sigillo munitas, Ei tradendas curavimus et subscripsimus. *Anno MDCCCXIV pridie calendas Iulii.*

1814

*Director Scholae & Gubernator Vilnae Philol. Doctor
 et Consiliarius Aulicus Cyprianus Urzassowski
 Ignatius Sabowski Praeceptor Matheseos
 Equivalens Inspectores Scholae
 Michael Oszeurki Philol. Magister
 Praeceptor Poligraphiae et Calligraphiae
 Gymnasii Vilnensis
 Alexander Lybinski Philol. Magister
 Praeceptor Physicus.*

*Petrus Ostrowski Praeceptor Grammaticae
 A. Seno. Aul. Josephus Stokhowski
 Praeceptor Historiae Geographicae
 Thomas Storchanowicz Sen. et Aul. Gubernator Praeceptor
 Marcellus Jaccottet lingua Franco-Gallica Praeceptor
 Studii Graecae et Lat. lingua Praeceptor*

Źródła do lat szkolnych Słowackiego.

W doprowadzanem obecnie do porządku archiwum b. „Okregu Naukowego“ *) w Wilnie znalazło się nieco materiałów źródłowych, dawniej niedostępnych, dotyczących lat szkolnych Juljusza Słowackiego **).

Pierwsze miejsce pomiędzy źródłami do lat szkolnych Słowackiego zajmuje znaleziona przy porządkowaniu archiwum b. „Okregu Naukowego“.

A) Matura Słowackiego.

Podajemy podobiznę jej na osobnej karcie w reprodukcji fotocynkograficznej, tu zaś przytaczamy jej tekst w całości :

AVSPICIIS AVGVSTISSIMI ET POTENTISSIMI
IMPERATORIS
ALEXANDRI I.
AVTOCRATORIS OMNIVM ROSSIARVM etc. etc. etc.

Nos Gymnasii Vilnensis in Vniversitatis Litterarum Caesareae tutela florentis, Director, Praefectus et Praeceptores testamur **Julium Słowacki** Eusebii filium, ex Districtu Cremenescensi oriundum, aetatis suae annum nunc 16 agentem, in Scholae nostrae classibus a secunda ad Sextam inclusive linguis, litteris et disciplinis, quae in Scholis docentur, addiscendis assiduam dedisse operam diligentiaeque suae in Doctrina christiana excellentem, Geographia permagnum, Lingua et Litteratura Polonica excellentem, Graeca bonum, Latina bonum, Rossica bonum, Franco - Gallica excellentem, Germanica bonum, in Physica permagnum, Zoologia magnum, Botanica, Mineralogia, Mathesi elementari magnum, Algebra magnum,

*) Archiwum to stanowi jeden z działów „Archiwum państwowego w Wilnie”. Vide dziennik „N. sz Kraj” z dnia 1 stycznia 1920 r. ar. Wacława Studnickiego p. t. Archiwa Państwowe w Wilnie.

***) Materiały, jakie były przed wojną dostępne dla naszych ba'aczy, wyzyskał w cennej swej pracy „Lata szkolne Słowackiego” Ludwik Janowski, nieodżałowanej pamięci profesor i historyk Uniwersytetu Wileńskiego.

Historia universali magnum, Rossica bonum, Arte delineandi et magnum fructum percepisse. Eundem pietatem et obsequium in Praeceptores officiosum, legum observantiam accuratam, mores integerrimos, bonarum artium Doctoribus aequae ac condiscipulis probasse. In cuius sententiae nostrae fidem, litteras has manifestas, Gymnasii nostri Sigillo munitas, Ei tradendas curavimus et subscripsimus. Anno MDCCCXXV pridie calendas Julii.

*Director Scholar. Guber. Viln.
Philos. Doct. a Consiliis Aulici
Cajetanus Krassowski.*

*Ignatius Iakowicki Praeceptor
Matheseos.*

Ignatius Szydłowski Eloq. Pr.

*Michaël Olszewski Phil. Magister
Praeceptor Relig. nec non
Capel. Gymn. Vilnens.*

*Alexander Żyliński Phil. Magister
Praeceptor Physices.*

*Petrus Ostrowski Praef. Gimn.
Viln.*

*A Cons. Aul. Josephus Skocz-
kowski Praeceptor Historiae
Geographiaeque.*

*Thomas Korhanowicz Lin. et Litt.
Graecae ac Lat. Praeceptor
Vicar.*

*Marcellus Jaccoltet linguae Fran-
co-Gallicae Praeceptor.*

*Arnoldus Grauertt Cand. Phil.
linguae Germ. Praeceptor.*

Matura jest drukowana na papierze whatmanowskim z filigranem:

I. WHATMAN

1824 (roku)

Wymiary papieru 50 ctm. szerokości i 39,5 ctm. wysokości. *In verso* matury jest numer kancelaryjny: № 20 i napis ręką nieznaną „*Juliusza Słowackiego*“, zaś u góry bliżej lewego brzegu autograf samego Juliusza :

Słowacki Juliusz

Pieczęć urzędowa, która znajduje się u dołu matury, ma na oryginalnym dokumencie dający się odczytać napis łaciński :

SIGILLUM GYMNASII VILNENSIS

Rok wydania matury — 1825-y.

W tym okresie przyjmowano na Uniwersytet wileński nie tylko maturzystów, mających ukończonych sześć klas gimnazjalnych, ale nawet nie posiadających matury, a tylko 5-klasowe wykształcenie ¹⁾.

¹⁾ Świadczy o tem raport (№ 482) z dnia 26 lipca st. st. 1825 r. W. Pelikana p. o. rektora Wileńskiego uniwersytetu, adresowany do kuratora Wileńskiego Okręgu Naukowego

B) Wiadomości urzędowe o nauczycielach Słowackiego.

„Opis służbowy Nauczycieli Gimnazjum Wileńskiego“ z r. 1825 fascykuł dawnej numeracji archiwum b. Okręgu Naukowego № 146/1215 daje krótkie wiadomości biograficzne o nauczycielach gimnazjum Wileńskiego—wszystkich, podpisanych na maturze Słowackiego (ci niewątpliwie byli nauczycielami Juljusza), i kilku niepodpisanych.

Cytujemy wiadomości o każdym z nauczycieli Słowackiego według porządku podpisów na maturze, przytem dosłownie z zachowaniem nawet rusycyzmów i prowincjonalizmów dajemy wypisy z ich formularzy służbowych, zachowując daty starego stylu.

Krasowski Kajetan syn Nikodema lat 42 — dyrektor szkół gubernji Wileńskiej, doktor filozofji.

Pochodzi ze stanu szlacheckiego.

Majątku żadnego nie posiada.

Po ukończeniu nauk w szkole powiatowej Słuckiej wpisany został do albumu uczniów Uniwersytetu

Wileńskiego 1803-16-IX

W. Pelikan w wymienionym raporcie pisze:

„Ponieważ *według istniejącego dotychczas zwyczaju* postępowali na Uniwersytet uczniowie z piątej i szóstej klasy gimnazjum, a także ci, co ukończyli szkoły powiatowe, ośmielam się upraszać o pozwolenie W. Excelencji, czy nie można i w tym roku przyjmować na Uniwersytet uczniów ze szkół powiatowych i z 5-ej klasy gimnazjum?

Zdaje się, że tym razem możnaby jeszcze pozwolić: po pierwsze dlatego, że w szkołach powiatowych dotychczas, z wyjątkiem języka greckiego wszystkie inne nauki były wykładane tak jak w gimnaziach, a po drugie dlatego, że w klasie szóstej gimnazjalnej, według dawnego programu („po bywszem ustrojstwu ucziliszcz”) częściowo się powtarzało to, co się przeszło w piątej klasie, częściowo zaś w sposób niedostateczny i zwykle w formie karykaturalnej („w prewratnom widie”) wykładane były przedmioty, które się wykładają w Uniwersytecie. W szczególności dla tych, którzy chcą się poświęcić nauce lekarskiej szóstą klasę gimnazjum, zorganizowaną według dawnego programu, jest zbyteczną.

(№ 16 dawny fasc. 89/719 b. Archiwum Okręgu Naukowego: „Uniwersytet wileński. O przyjęciu do Uniwersytetu i w jego wydziale uczniów i o ograniczeniu przechodzenia z jednych do drugich szkół etc.” fol. 95 kart od dn. 15 listopada st. st. 1823 r. do 1/13 stycznia 1830 r.).

Zasiuguje na uwagę, że w pierwszych latach organizacji wileńskiego okręgu naukowego projektowano w roku 1803 i 1804 rozszerzenie programu gimnazjów przez dodanie siódmej klasy. (Sbornik postanowlenij Ministerstwa Narodnago Proswieszczenja t. 1, str. 238, pozostał jednak przez cały czas istnienia Uniwersytetu wileńskiego kurs gimnazjalny — s z e ś c i o k l a s o w y.

- Przyjęty za kandydata do stanu nauczycielskiego
na własnym koszcie 1804-1-IX
Otrzymał obowiązek komornika wilkomirskiego . 1805-3-VII
Otrzymał stopień kandydata filozofji 1806-3-III
Za pilność i postęp w naukach matematycznych
i fizycznych w tym oddziale otrzymał nagrody . . . 1803-26-VI
Naznaczony na nauczyciela historii naturalnej
i technologii do gimnazjum Witebskiego 1808-27-IX
Otrzymał stopień doktora filozofji 1810-20-V I
Przeniesiony na nauczyciela do gimnazjum Wi-
leńskiego 1811-11-IX
Wybrany pomocnikiem przy gabinecie fizycznym
uniwersytetu Wileńskiego 1813-1-IX
Kurs fizyki w uniwersytecie Wileńskim wykladał
od r. 1814, kwietnia 17 dnia do 1819-30-VI
Po wyborze Uniwersytetu potwierdzony przez mi-
nistra N. O. adjunktem uniwersytetu 1815-28-VI
Naznaczony członkiem komitetu spostrzeżeń na-
ukowych 1816-1-VI
Otrzymał rangę radcy dworu ze starszeństwem od
r. 1817, grudnia 31 dnia 1819-24-VI
Wybrany na dyrektora szkół gubernji wileńskiej . 1822-30-VI
Wybrany na dyrektora szkół gubernji mińskiej . . 1821-16-VI
Naznaczony przez Rząd Uniwersytetu na zastępcę
dyrektora szkół gubernji Wileńskiej 1823-12-VI
Potwierdzony na dyrektora szkół wymienionej gu-
bernji 1824-15-VI
Wydał dzieło o nawozach 1820
" " o rozmaitych systematach polowego
gospodarstwa 1821
" " Ogrodnictwo 1821
" " Ogrodnictwo, wydanie drugie, popra-
wione i powiększone 1823

Żonaty ma 2-ch synów: Apolina lat 8, Ottona lat 7
i dwie córki: Emilję lat 10 i Malwinę lat 2, przy rodzicach.

Jakowicki Ignacy syn Stanisława, lat 33, nau-
czyciel matematyki.

Pochodzi ze stanu szlacheckiego.

Majątku żadnego nie posiada

Po ukończeniu nauk w gimnazjum Mińskiem przy-
jęty na ucznia Uniwersytetu Wileńskiego 1813-IX m.

- Otrzymał stopień kandydata filozofji. 1814-IX
 Przyjęty na kandydata do Seminarjum Nauczycielskiego 1816-IX
 Przeznaczony na pomocnika przy gabinetzie Mineralogicznym 1817-IX
 Przeznaczony na zastępcę nauczyciela matematyki do gimnazjum Wileńskiego 1820-1-I
 Przeznaczony na nauczyciela matematyki i fizyki do szkoły Mołodecznieńskiej 1820-1-I
 Przeniesiony na nauczyciela fizyki do szkoły gimnazjalnej Kroskiej 1824-26-II
 Przeniesiony na nauczyciela matematyki do gimnazjum Wileńskiego. 1824-24-IX
 Wydał krótki wykład mineralogji i geognozji . . 1825
 Żonaty, ma syna Mieczysława lat 4 i Achillesa lat 2. Sposobny i dostojny *).

Szytowski Ignacy, syn Józefa, nauczyciel wymowy polskiej, kandydat filozofji, lat 33. Pochodzenia szlacheckiego, majątku żadnego nie posiada.

Po ukończeniu nauk w gimnazjum Mińskiem przyjęty na kandydata Seminarjum Nauczycielskiego przy Uniwersytecie Wileńskim. 1810-26-IX

Po zdaniu egzaminu w oddziale Literackim otrzymał stopień kandydata filozofji. 1814-12-IV

Naznaczony na nauczyciela wymowy do gimnazjum Grodzieńskiego. 1814- 1-IX

Przeniesiony na nauczyciela tego przedmiotu do gimnazjum Wileńskiego 1817- 1-IX

Pisał i drukował: w r. 1819 odę na uczczenie pamiętki urodzin doktora Innera, w r. 1821 odę na cierpienia Antoniego Tyzenhauza. W r. 1822 przełożył z rosyjskiego odę „Bóg“.

W r. 1823 wydał odę „Dobroczytność“. Pisał prztem wiele artykułów wierszem i prozą do „Dziennika Wileńskiego“ i innych pism perjodycznych, oraz mowy i rozprawy na uroczystości szkolne.

Sposobny i dostojny *).

Nieżonaty.

Książd **Michał**, syn Jerzego **Olszewski** lat 46,

*) Jest to odpowiedź na pytanie formularza służbowego: „Czy nie był uwolniony od służby z podwyższeniem rangi, lub bez niej i kiedy“?

nauczyciel religii, kapelan gimnazjum Wileńskiego, magister filozofji. Pochodzenia szlacheckiego. Majątku — nie ma.

Po odbytych naukach w cesarskim Uniwersytecie Wileńskim otrzymał stopień magistra filozofji. 1805-10 XI

Przeznaczony na nauczyciela wymowy i prawa, oraz języka francuskiego do szkoły powiatowej Postawskiej. 1806- 1-I

Przeniesiony na nauczyciela literatury łacińskiej i języka francuskiego gimnazjum Mohylewskiego 1811- 1-IX

Wstąpił do Seminarjum Djecezjalnego Wileńskiego, gdzie uczył się nauk teologicznych i tychże nauk słuchał w Uniwersytecie Wileńskim. Wyświęcony na tytuł kościoła Arcyprzezbiteralnego ś-go Jana. 1816- 8-IV

Wszedł na obowiązki misjonarza przy kościele św. Jańskim 1816-1-V

Przeznaczony na kapelana do gimnazjum Wileńskiego 1817-1-IX

Będąc misjonarzem, pełnił bezpłatnie obowiązek kapelana przy klinice medycznej Uniwersyteckiej od r. 1816 do 1817

Wytłumaczył z języka francuskiego na polski i drukował:

- 1) Historję Rzymską Goldszmida 1813
- 2) Historję skróconą Rzymską Goldszmida 1817
- 3) Listy o Włoszech Diupatego w 3-ch tomach 1817
- 4) Kazanie Massyliona o małej liczbie wybranych i o pobudkach nawrócenia 1818
- 5) Historję Grecką Goldszmida w 2 ch tomach 1820
- 6) Historję francuską Milota we 4-ch tomach 1820
- 7) Przetłumaczył dziełko o edukacji córek Fenelona,

które jeszcze nie jest w druku.

Sposobny.

Uwolniony od obowiązków nauczycielskich na własną prośbę dla słabości zdrowia w r. 1812 września 1 dnia do roku 1817 września 1 dnia.

Nieżonaty.

Aleksander syn Ludwika **Żyliński**, lat 32.

Nauczyciel fizyki i historji naturalnej, magister filozofji

Pochodzenia szlacheckiego.

Majątku niema.

Po ukończeniu nauk w szkole Mereckiej przyjęty

na kandydata do seminarjum nauczycielskiego przy Uniwersytecie Wileńskim	1809-16-IX
Otrzymał stopień magistra filozofji	1813-15-VI
Przeznaczony na pomocnika przy Obserwatorjum Wileńskim	1813-1-IX
Przeniesiony na nauczyciela fizyki i matematyki do szkoły Postawskiej	1814-7-VIII
Przeniesiony na nauczyciela fizyki do gimnazjum Wileńskiego	1817-1-IX
Przeznaczony na zast. pomocnika Dyrektora	1821-1-IX
Pełnił ten obowiązek do	1823-12-V
Sposobny i dostoyny.	
Żonaty, ma syna Ludwika lat 3.	
Piotr syn Teodora Ostrowski , lat 37.	
Pomocnik Dyrektora, nauczyciel historii i języka rosyjskiego 9 klasy.	
Pochodzenia szlacheckiego.	
Majątku nie ma.	
Po ukończeniu całkowitego kursu nauki począwszy od r. 1810 do 1815 w Petersburskim Pedagogicznym Instytucie, przeznaczony został od Ministra Oświecenia na nauczyciela języka rosyjskiego do gimnazjum Wileńskiego i razem na translatora kancelarji Uniwersytetu	
	1815-21-VII
Odebrał świadectwo od konferencji Instytutu Pedagogicznego na prawo 9-ej klasy	1815-19-VII
Zastępował miejsce profesora literatury i historii rosyjskiej w Uniwersytecie Wileńskim	1818. od 1-II—20-III
Otrzymał pochwałę na piśmie do gimnazjum od rektora Uniwersytetu za usilność i starania w zachęcaniu uczniów do języka rosyjskiego	
Z poręczenia *) Uniwersytetu i potwierdzenia ministra dawał w Uniwersytecie Wileńskim statystykę państwa Rosyjskiego	1820
Oprócz tego dawał język rosyjski w Głównem Duchownem Seminarjum od r. 1819 do	1822
Przeznaczony został na pomocnika dyrektora gimnazjum Wileńskiego zamiast obowiązku translatora Uniwersytetu	1823-20-VIII
Wydał wypisy, z celnych pisarzy rosyjskich wyjęte	1819

*) Polecenia — rusycyzm.

- Powtórnie wydał wypisy z gramatyką i słownikiem, poprawione i powiększone 1820
- Wytłumaczył Teorię Statystyki z języka rosyjskiego 1821
- Tłumaczył niektóre wyjątki z autorów rosyjskich i one w pismach pojedynczych wileńskich umieszczał.
- Wydał 3-cią edycję wypisów rosyjskich z gramatyką i słownikiem, za które rząd Uniwersytetu przyznał nagrodę, lecz dla niedostatku dotąd jej nie otrzymał.
- Wydał Geografię *) cesarstwa rosyjskiego, Królestwa Polskiego i X-wa Finlandzkiego 1824
- Przedrukował historję skróconą państwa rosyjskiego w języku rosyjskim, z wskazaniem iloczasu i słownikiem 1824
- Sposobny i dostojny, za gorliwość ma podwyższenie rangi.
- Żonaty, ma syna Swiatosława lat 3, Wacława lat 2.
- Józef**, syn Marka **Skoczkowski** lat 51.
- Nauczyciel historii powszechnej i geografji, radca dworu, doktor filozofji.
- Pochodzenia szlacheckiego.
- W gub. Wileńskiej, w pow. Wileńskim, we wsi Mecerzy ma poddanych dusz płci-męskiej 22.
- Po ukończonych naukach w szkole przedtem głównej Ostrogskiej, w której za pilność w naukach otrzymał złoty medal, uczył się potem w Uniwersytecie Wileńskim, gdzie otrzymał stopień doktora filozofji . . . 1805-18-VI
- Został nauczycielem gramatyki polsko-łacińskiej w gimnazjum Wileńskim 1806-25-VI
- Wybrany pomocnikiem dyrektora 1810- 1-IX
- Został nauczycielem prawa i historii 1811- IX
- Naznaczony zastępcą Dyrektora szkół gubernji Wileńskiej 1812- 1-I
- Został przy obowiązku pomocnika i nauczyciela prawa i historii.
- Otrzymał rangę radcy dworu 1817-31-XII
- Pisał i drukował w Dzienniku rozprawę o Ekonomji politycznej z porównaniem układów 1821-15-VI

*) P. O. Krótka jeografia cesarstwa rosyjskiego, Królestwa Polskiego i wielkiego x-stwa Finlandzkiego w terazniejszym ich stanie. Wilno, Nakładem i drukiem Józefa Zawadzkiego Typografa imperat. Uniwersytetu r. 1824. 16° str. 126. Z tej książeczki uczył się Juljusz Słowacki, o czem niżej.

Naznaczony powtórnie zastępcą dyrektora pełnił ten obowiązek do 1823-12-V

Sposobny i dostojny.

Żonaty, dzieci nie ma.

Tomasz, syn Jana **Korhanowicz** lat 24.

Zastępca nauczyciela języków starożytnych, kandydat filozofji.

Pochodzenia szlacheckiego.

Majątku niema.

Po ukończeniu nauk w szkole Żyrowickiej przyjęty na ucznia do Uniwersytetu Wileńskiego. 1820-19-IX

Otrzymał stopień kandydata w oddziale liter. za pilność i postęp w naukach. 1823-25-VI

W tymże oddziale otrzymał nagrodę rubli srebr. 100 1823-30-VI

Za zastępowanie od dnia 5 listopada do końca tegoż miesiąca w r. 1823 nauczyciela wymowy w Gimnazjum Wileńskim bezpłatnie i za powtórne spełnianie obowiązku zastępcy nauczyciela języków starożytnych w temże gimnazjum od dnia 20 stycznia do 16 lutego 1824 r. otrzymał z Dyrekcji szkół, ma zaświadczające zapisanie za takowe zastępstwo w aktach Uniwersytetu pochwały. 1824-9-X

Przeznaczony na zastępcę nauczyciela języków starożytnych do gimnazjum Wileńskiego. 1824-1-IX

Sposobny *).

Nieżonaty.

Marceli syn Franciszka **Jaccoltet**, lat 34.

Nauczyciel języka francuskiego.

Pochodzenia szlacheckiego.

Majątku niema.

Po ukończeniu nauk u xx. Jezuitów we Fribourgu i w Soloturnie przez lat 3 w Genewie i Lozannie słuchał medycyny. Lat 3 służył w wojsku francuskiem przez lat 2, później w angielskiem przez 1 rok i miesięcy 3 za medyka przy lazaretach.

Przeznaczony na nauczyciela języka francuskiego do gimnazjum Wileńskiego o. 1818-1-XI

Był w kampanjach roku 1813, 1814 i 1815.

Sposobny i dostojny.

*) U większości nauczycieli bywa w tej rubryce zwykle kwalifikacja „sposobny i dostojny”.

Żonaty, dzieci nie ma.

Arnold syn Jana-Fryderyka **Grauert**, lat 26.

Nauczyciel języka niemieckiego, kandydat filozofji.

Pochodzenia szlacheckiego.

Majątku nie ma.

Po odbytych naukach w gimnazjum Białostockiem doskonalił się w Uniwersytecie Wileńskim przez lat 3, gdzie otrzymał stopień kandydata filozofji 1819-30-VI

Przeznaczony na zastępcę nauczyciela języka niemieckiego 1820-I-X

Potwierdzony na aktualnego nauczyciela tegoż przedmiotu 1822-12-VII

Oprócz tego daje język niemiecki w Seminarjum Głównem Duchownem Wileńskim od r. 1819-15-IX

Przyjął na siebie bezpłatnie obowiązek tłumacza pism niemieckich przy urzędzie gubernskim 1-m Sądu gubernskiego wileńskiego przy biurze Cywilnego Wileńskiego Gubernatora 1823-5-XII

Stosownie do oświadczenia się rozpoczął dawać lekcję języka niemieckiego uczniom skarbowym medycyny bezpłatnie 1824-17-XI

Wydał gramatykę jęz. niemieckiego 1824

Ułożył i wydał wypisy niemieckie, zebrane z cenniejszych autorów ze słownikiem niemiecko-polskiem . 1824

Sposobny i dostojny. Żonaty, ma córkę Walerję r. 1, przy rodzicach.

Na maturze Słowackiego brakuje podpisów wymienionych w opisie służbowym gimnazjum Wileńskiego z r. 1825 nazwisk zastępców nauczycieli Brunona Suchockiego i Michała Szulca, z których pierwszy zastępował nauczyciela gramatyki polsko-lacińskiej, zaś drugi nauczyciela arytmetyki i geografji. Zastępcy nauczycieli wyżej wymienieni nie są podpisani pod maturą Słowackiego z tego względu, jak można się domyślać, że nie byli nauczycielami Juljusza. Np. co do zastępcy nauczyciela geografji Suchockiego to są dowody, że Słowacki uczył się geografji według znajdującego się jeszcze przed dniem 25 stycznia 1824 r. (data cenzury Krótkiej Jeografji Ostrowskiego) w rękopisie podręcznika Ostrowskiego, o czem świadczy sporządzony ręką Słowackiego spis rzek Rosji Europejskiej,¹⁾ opra-

¹⁾ Wacław Studnicki. Pamiętka po Juljuszu Słowackim w Wileńskiej Biblijotece Publicznej. Pismo zbiorowe Żórawce. Wilno. Drukarnia Zawadzkiego 1910 r

cowanie szkolne Juljusza z klasy prawdopodobnie nie wyżej 5-ej kompilacja z wydanego niewiele później (w r. 1824) podręcznika Ostrowskiego.

Brakuje wreszcie podpisu nauczyciela rysunków Michała Podolińskiego lat 41, o którym ze stanu służby wiemy, że „po ukończeniu nauki rysunków w szkole Petersburskiej wszedł do Uniwersytetu wileńskiego dla doskonalenia się w sztuce rysunku 16-VIII, nauczycielem rysunku w gimnazjum Wileńskim został od 1815 r. 15-III.

C) Świadectwa szkolne Juljusza Słowackiego z 2-ej klasy gimnazjalnej.

W księdze Archiwum b. Okręgu Naukowego № 140 dawnej numeracji p. t. „Zdania nauczycieli o uczniach gimnazjum wileńskiego z roku 1813/4, 1814/5, 1815/6 1816/7, 1817/8, 1818/9, 1819/20, 1820/21” znajdują się stopnie z roku szkolnego 1819—20 i 1820—21 uczniów 2-ej klasy i w ich liczbie Juljusza Słowackiego.

(Przytaczamy je na str. 208 i 209 oraz 210 i 211).

Widzimy z tych świadectw, że Julek Słowacki uczył się dobrze w 2-ej klasie; pozostał jednak w tej samej klasie na drugi rok, zapewne z powodu, że był jeszcze za młody i fizycznie za słaby.¹¹

Świadectw szkolnych Słowackiego z innych klas nie udało się odszukać i wobec tego, że już można się zorientować w częściowo już uporządkowanym archiwum b. Okręgu Naukowego jest bardzo mało nadziei na znalezienie z innych lat świadectw szkolnych Słowackiego. Archiwum b. Okręgu Naukowego posiada niepowetowane luki, powstałe tak ze złej organizacji archiwów w czasach rządów rosyjskich, jak i z niemożliwości uratowania całości archiwów podczas zmieniających się w Wilnie jak w kalejdoskopie rządów niemieckich, niemiecko-litewskich, bolszewickich i bolszewicko-litewskich.

KLASA II. Zdania Nauczycielów o postępach Uczniów

IMIONA I NAZWISKA	P O S T Ę P E K											
	Przez WRZESIEŃ, PAŹDZIERNIK, LISTOPAD,											
	Z Arytmetyki	Z Geometrii	Z nauki moralności	Z charakteru	Z gramatyki polsko-łacińskiej	Z języka Niemieckiego	Z języka Francuskiego	Z nauki Chrześcijańskiej	Z Rysunków i Malarstwa	Z Topografii		
SŁOWACKI Juljusz	wielki		celujący		celny		bar. dobry	bar. dobry				

Kolegami Słowackiego Juljusza byli: Adamowicz Paweł, Andrukiewicz Michał, Ancypo Kazimierz, Bartoszewicz Marcin, Borysewski Marcin, Bobołowicz Michał, Błażejowicz Symon, Czerski Adam, Czerwiński Fulgenty, Chomiński Xawery, Cywiński Józef, Chelstowski Józef, Chojecki Wiktor, Chrościcki Aleksander, Deleus Antoni, Dapkiewicz Michał, Dłuski Stanisław, Eliaszewicz Ignacy, Feder Ferdynand, Florentyni Leopold, Grabowski Wiktor, Głębocki Ignacy, Gniewicz Stanisław, Hronowicz Jan, Harasimowicz Jan, Heybowicz Adam, Humel Józef, Jewdakow Hipolit, Jankowski Jan, Janowicz Jan, Jursza Jakób, Korwel Karol, Kozłowski Piotr, Kułakowski Karol, Kułakowski Józef, Kuczyński Wincenty, Kaliszewski Franciszek, Koplewski Hipolit, Koplewski Aleksander, Kodź Józef, Kamiński Antoni, Krzeczkowski Kazimierz, Krzeczkowski Ludwik, Kwasikowski Nikodem, Klukowski Antoni, Kulwiec Daniel, Latuszyński Aleksander, Leszczyński Feliks, Lisowski Adam, Lipnicki Tadeusz, Lisowski Ambroży, Łuszczyk Feliks, Łągiewicz Wiktor, Łągiewicz Józef, Manielman Edward, Machwitz Konstanty, Minkowski Ambroży, Miler Jan, Malinowski Jan, Mustaficz Józef, Mackiewicz Józef, Mendelowicz Eljasz, Nikiforow Konstanty, Namiotkiewicz Wincenty, Olszański Józef, Olszewski Bolesław, Orlicki Tomasz,

Gymnazyum Wileńskiego z Roku 1819 na 1820 r.

IMIONA I NAZWISKA	P O S T Ę P E K												
	GRUDZIEŃ, STYCZEŃ, LUTY, MARZEC, KWIECIEŃ, MAJ i CZERWIEC												
	Z Arytmetyki	Z Geografii	Z nauki moralności	Z charakteru	Z Gramatyki polsko-łacińskiej	Z języka Niemieckiego	Z Francuskiego	Z nauki chrześcijańskiej	Z Rysunku i Malarstwa	Z Topografii	Pilność	Zdolność	Obyczaje
	celny	celny	wielki	dobry	dobry			celny			dobra	dobra	chwalne

Oleszkiewicz Antoni, Obodowicz Tadeusz, Orański Wincenty, Pomarnacki Władysław, Podgórski Franciszek, Póljan Adam, Plekaczewski Józef, Rozenowicz Konstanty, Reniger, Rodziewicz Edward, Rajewicz Aleksander, Rojkowski Wincenty, Rowinski Marcin, Rosudowski Józef, Rosudowski Aleksander, Skibiński Wincenty, Sakowicz Dionizy, Sumorok Ignacy, Szulc Edward, Szantyr Jakób, Sielicki Kazimierz, Sielicki Adam, Siesicki Abelard, Sienielników Aleksander, Staniewicz Bolesław, Spodoba Antoni, Siemaszko Tytus, Swięziński Jan, Syrewicz Józef (przeszłoroczny), Syrewicz Józef (tegoroczny), Sławiński Karol, Seyfert Dominik, Sudz Tadeusz, Szpakowski Romuald, Szymkiewicz Józef, Stęgwilto Justyn, Strzałkowski Antoni, Sperski Edward, Saykowski Onufry, Tymowski Karol, Tuczkiwicz Dyomet, Taraniewski Stanisław, Trzaskowski Daniel, Trzaskowski Władysław, Toczyłowski Józef, Uścińowicz Symon, Wener Ferdynand, Wielikorodow Wiktor, Wielikorodow Metody, Walicki Alfons, Wencier Ludwik, Weysenhof Lucjan, Wiszniewski Ignacy, Weys Feliks, Wiasewicz Antoni, Wasilewski Robert, Wierzchnicki Józef, Żebrowski Stanisław, Żukowski Józefat, Żyliński Jakób, Żorgo Adam, Żabkowski Franciszek, Zorgerfrey Aleksander, Reyzer Aleksander, Lenkiewicz Onufry.

KLASA II. Zdania nauczycielów o postępach Uczniów

IMIONA I NAZWISKA	P O S T Ę P E K									
	Przez WRZESIEŃ, PAŹDZIERNIK, LISTOPAD,									
	Z Arytmetyki	Z Geografii	Z nauki moralności	Z Charakteru	Z Gramatyki polsko-lacińskiej	Z języka niemieckiego	Z Francuskiego	Z nauki Chrześcijańskiej	Z Rysunków i Malarstwa	Z Topografii.
SŁOWACKI Juljusz	wielki	wie.ki	wielki		bar. dobry			celu- jący	nadm.	

Kolegami Słowackiego Juljusza byli: Abramowicz Norbert, Awziukiewicz Kazimierz, Adamowicz Paweł, Bitner Karol, Bohdanowicz Józef, Brodowski Aleksander, Bobrowski Onufry, Błażejewicz Franciszek, Bielawski Adam, Białecki Edward, Borety Ferdynand, Buksz Wilhelm, Cywiński Józef, Cywiński Leonard, Chruścicki Aleksander, Chmieliński Antoni, Chalecki Wilhelm, Chądzyński Apenin, Chądzyński Adryan, Ciechanowicz Piotr, Czyżewski Jan, Chrapowicki Antoni, Chaimowicz Meier, Czechowicz Jan, Chodorowicz Dymitr, Daniszewski Józef, Dcbrowolski Jan, Demutin Symon, Dąbrowski Wiktor, Dziewoński Zacharyasz, Dmitrowski Aleksander, Dawkiewicz Ignacy, Drótkowski Józef, Filipowski Adam, Feder Jakób, Granicki Karol, Gurski Walenty, Grzybowski Jerzy, Gródkowski Józef, Gregier Ferdynand, Gromnicki Xawery, Humel Jan, Ilnatowicz Fabjan, Janczewski Kazimierz, Jasiewski Franciszek, Iszliński Ludwik, Ilkiewicz Józef, Jacynicz Konstanty, Jankowski Antoni, Jeleński Napoleon, Jeleński Józef, Jakubowski Michał, Jurawicz Florjan, Janiszewski Józef, Juniewicz Feliks, Iwanowski Józef, Jankowski Kajetan, Jankowski Aleksander, Iwaszkiewicz Józef, Jeleński Ignacy, Kłopotowski Jan, Kosakowski Michał, Kosakowski Aleksander, Klukowski Antoni, Kochanowicz Aleksander, Kozłowski Jerzy, Kukiel Edward, Kaliszewski Józef, Karczmył Michał, Kamiński Joachim, Kozłowski Seweryn, Kwieciński Felicjan, Kwieciński Bene-

Gimnazyum Wileńskiego z roku 1820 na 1821 r.

IMIONA I NAZWISKA	P O S T Ę P E K												
	GRUDZIEŃ, STYCZEŃ, LUTY, MARZEC, KWIECIEŃ, MAJ i CZERWIEC												
	Z Arytmetyki	Z Geografii	Z nauki moralności	Z Charakteru	Z Gramatyki polsko-lacińskiej	Z języka Niemieckiego	Z Francuskiego	Z nauki Chrześcijańskiej	Z Rysunków i Malarstwa	Z Topografii	Pilność	Zdolność	Obyczaje
	celny	wielki	wy- borny		nad		dobry		nad		wielka	bar. wielka	przy- kładne

dykt, Kornilowicz Jan, Korsak Ludwik, Kurzyński Leopold, Karnowski Sylwestr, Kozielski Stanisław, Kaczanowski Józef, Lipnicki Wincenty, Leszczyński Antoni, Lisowski Adam, Lenkowski Jan, Łyko Franciszek, Łunkiewicz Jan, Łopaciński Ludwik, Łopaciński Maurycy, Łopato Platon, Michniewicz Ferdynand, Milewski Joachim, Mickiewicz Michał, Minkiewicz Piotr, Michałowski Stanisław, Myszkowski Konstanty, Maksiewicz Józef, Mackiewicz Kiemens, Milkiewicz Franciszek, Mączuński Paweł, Moraczewski Franciszek, Matusewicz Hieronim, Mikosza Kazimierz, Melech Jan, Meniucz Jan, Narkiewicz Klemens, Narbut Konstanty, Nowogrucki (sic!) Jan, Nikiforow Konstanty, Ostrejko Antoni, Olszański Józef, Pomarnacki Władysław, Politowski Feliks, Pleskaczewski Józef, Poloński Karol, Paszkowski Julian, Paszkowski Romuald, Przyjałkowski Jan, Palczewski Jan, Puljan Adam, Polkowski Nikodem, Pawluć Antoni, Rabikow Aleksander, Romanowski Atanazy, Romanowski Inocenty, Rodziewicz Józef, Skoczkowski Franciszek, Sławiński Karol, — „ —, Syrewicz Antoni, Święcicki Hipolit (starszy), Święcicki Hipolit (młodszy), Sołtan Aleksander, Stepkowski Augustyn, Slepikowski Feliks, Szulsberg Józef, Sobestiański Franciszek, Sadowski Jan, Skibiński Platon, Strzałkowski Antoni, Sztaininger Felicjan, Szweykowski Konstanty, Swieżewski Kazimierz, Sopoćko Adam, Szumski Hipolit, Szumski Leonard, Snarski Józef, Szaniawski Józef, Tomaszewicz Juljan,

Taraszkiewicz Michał, Tibe Adolf, Trojanowski Juljan, Thome Wilhelm, Urbanowicz Walerjan, Wilkaniec Kleofas, Walicki Adolf, Walicki Ignacy, Walicki Józef, Walicki Hilary, Woronowicz Tadeusz, Walter Adolf, Węgrowski Franciszek, Wiasewicz Antoni, Wilczyński Aleksander, Wierzchnicki Józef, Woyszwiłło Wawrzyniec, Wrotnowski Zenon, Wrotnowski Waclaw, Zachwatowicz Jan, Lasocki Adam, Zakrzewski Grzegorz, Zabłocki Adam, Zienkowicz Dominik, Zawisza Leon, Żakowicz Justyn, Zalewski Franciszek, Pinias Dawid, Puzyna Ignacy, Szuczewski Witalis, Karpowicz Piotr, Godlewski Cyprjan.

INSTYTUT
BADAŃ LITERACKICH PAN
BIBLIOTEKA
00-390 Warszawa, ul. Nowy Świat 72
Tel. 26-68-63

F

23.053